

19/ DOSTIHY A NETRADIČNÝ JAZDECKÝ ŠPORT

1/ Garantom organizácie dostihového športu na Slovensku je :

a/ ZCHKS   b/ SJF   c/ **Závodisko š.p. Bratislava**

2/ Táto dostihová autorita zabezpečuje organizáciu dostihov cez **DOSTIHOVÝ PORIADOK**, ktorý má : a/ **IX. ustanovení**   b/ V. USTANOVENÍ
c/ III. USTANOVENIA

3/ V rámci **DOSTIHOVÉHO PORIADKU** sú dostihy v rámci dostihových sústav rozdelené do týchto základných skupín :

a/ **CVALOVÉ DOSTIHY + KLUSÁCKE DOSTIHY**

b/ CVALOVÉ DOSTIHY + KLUSÁCKE DOSTIHY + PARKÚR

c/ CVALOVÉ DOSTIHY + KLUSÁCKE DOSTIHY + MILITARY

4/ Cvalové dostihy sa rozdeľujú na :

a/ **rovinné / rovinové / a prekážkové**

b/ rovinné / rovinové / , prekážkové, distančné

c/ rovinné / rovinové / , prekážkové, military

5/ Prekážkové dostihy sa rozdeľujú na dostihy cez :

a/ **prútené prekážky a steeplechase**

b/ prútené prekážky, parkúrové prekážky, steeplechase

c/ prútené prekážky, vodné prekážky

6/ Klusácke dostihy môžu byť :

a/ v sulkách   b/ **v sulkách a pod sedlom**   c/ pod sedlom

7/ Rovinové dostihy sa bežia na dráhe bez prekážok a slúžia hlavne na ako výkonnostné skúšky pre :

a/ arabský plnokrvník   b/ **anglický plnokrvník**   c/ anngloarab

8/ Pri cvalových dostihoch koní rovnakého veku ide o kone vo veku :

a/ **3 roky**   b/ 4 roky   c/ 6 rokov

9/ Pri cvalových **KLASICKÝH** dostihoch koní rovnakého veku, bežia kone na vzdialenosť :

a/ **1600 m / 1 míla / , 2400 m / 1,5 míle / a na vytrvaleckú vzdialenosť 2800 m / 1 a ¾ míle /**

b/ 2600 m / 1 míla / , 3400 m / 1,5 míle / a na vytrvaleckú vzdialenosť 3800 m / 1 a ¾ míle /

c/ 600 m / 1 míla / , 1400 m / 1,5 míle / a na vytrvaleckú vzdialenosť 1800 m / 1 a ¾ míle /

10/ Pri klasických dostihoch nesú kone rovnakú záťaž, výnimkou sú len kobyly pri štarte so žrebcami, čo im umožňuje plniť funkciu pozitívnej selekcie najvýkonnejších koní - výber potencionálnych :

a/ plemenníkov – zakladateľov a pokračovateľov chovných rodín a plemenníc – zakladateľiek a pokračovateľiek chovných línií

b/ plemenníkov – zakladateľov a pokračovateľov chovných rodín a plemenníc – zakladateľiek a pokračovateľiek chovných kmeňov

c/ **plemenníkov – zakladateľov a pokračovateľov chovných línií a plemenníc – zakladateľiek a pokračovateľiek chovných rodín**

11/ Medzinárodný názov najvýznamnejšieho klasického dostihu, spravidla na 2400 m, ktorý je aj chovateľskou skúškou pre trojročné žrebce a kobyly anglického plnokrvníka, pri ktorej všetky štartujúce kone nesú v sedle rovnakú hmotnosť, len kobyly majú úľavu 1,5 Kg, je:

a/ **DERBY** b/ CROSS COUNTRY c/ STEEPLECHASE CROSS COUNTRY

12/ Do skupiny dostihov koní rovnakého veku patria aj dostihy so :

a/ s penalizáciou a s úľavami + porovnávacie dostihy

b/ **s penalizáciou a s úľavami** c/ s penalizáciou

13/ Pre dostihy koní nerovnakého veku slúžia :

a/ **porovnávacie dostihy** b/ derby c/ klasické dostihy

14/ Pri prekážkových dostihoch steeplechase je trať vytýčená na trávnanter ploche a jej súčasťou sú prekážky prútené, ale aj pevné, ktoré majú :

a/ odskok je vyššie ako doskok b/ **odskok a doskok v rovnakej úrovni**

c/ doskok je vyššie ako odskok

15/ Pri prekážkových dostihoch steeplechase cross country je povrch kombinovaný – trávnatý, piesčitý, zoraný a :

a/ **odskok a doskok nie sú na rovnakej úrovni** b/ odskok a doskok sú v rovnakej úrovni c/ doskok je vyššie ako odskok

16/ Medzi najnáročnejšie preteky z tejto skupiny dostihov patrí **VELKÁ PARDUBICKÁ STEEPLECHASE**. Prvý ročník sa uskutočnil v roku:

a/ **1874** b/ 1774 c/ 1914

V roku 2015 sa uskutočnil jubilejný :

a/ 135 ročník b/ **125 ročník** c/ 145 ročník

Trať meria : a/ **6900 m** b/ 9900 m c/ 3900 m

a kone prekonávajú 31 prekážok

17/ Na rozdiel od cvalových dostihov sa pri klusáckych dostihoch sa trávnané povrchy používajú len zriedka. Najvýznamnejšie klusácke závodiská majú dráhu z umelého povrchu / tartan /, škvarovú, pieskovú so klopenými zatáčkami. Dĺžka oválu je :

a/100 – 120 m b/ **1000 – 1200 m** c/ 2200 – 4200 m

18/ Základ konštrukcie **SULKY** je v kvalitných oceľových prútoch + lamináty a koža. Kôň je zapriahnutý **REMEŇMI** pripútanými k ojkám sulky. Sulka je :

a/ **dvojkoľesový ľahký vozík s hmotnosťou okolo 15 kg**

b/ štvorkolesový ľahký vozík s hmotnosťou okolo 15 kg

c/ dvojkoľesový ľahký vozík s hmotnosťou okolo 55 kg

19/ Základom úspechu je výcvik koňa v rýchlom kluse s využitím **technických pomôcok** :

a/ **ŠRÓBOVACIE ZÁVAŽIE, KRÍŽOVÉ ZÁVAŽIE** / obidve sa našrobúvajú do predných podkov

b/ **ŠRÓBOVACIE ZÁVAŽIE, KRÍŽOVÉ ZÁVAŽIE** / obidve sa našrobúvajú do predných podkov, **PRUŽNÉ TRUBIČKY S PEVNÝMI ZÁMKAMI** = dáva sa **presne navážené olovo**

c/ **KRÍŽOVÉ ZÁVAŽIE** / našrobúva sa do predných podkov, **PRUŽNÉ TRUBIČKY S PEVNÝMI ZÁMKAMI** = dáva sa presne navážené olovo

20/ Propozície klusáckych dostihov majú viaceré odlišnosti od cvalových. Napríklad penalizácia a handicap je vyjadrená :

a/ hmotnostnou záťažou

b/ predĺžením dĺžky trate

c/ hmotnostnou záťažou a predĺžením dĺžky trate

21/ Dostihy s najvyššou selekčnou funkciou sú vypisované pre :

a/ 3 ročné kone **b/ 4 ročné kone** c/ 5 ročné kone

22/ Najspoľahlivejším ukazovateľom kvality klusáka je prepočítaný kilometrový čas. Jeho hodnoty sú :

a/ A 1/1 na šváre / drn / = 0:54,60 sek., americký klusák / umelý povrch / = 1:10,53 min

b/ A 1/1 na šváre / drn / = 2:54,60 sek., americký klusák / umelý povrch / = 2 : 10,53 min

c/ A 1/1 na šváre / drn / = 3:54,60 sek., americký klusák / umelý povrch / = 3:10,53 min

23/ Jazdecké pólo alebo pólo na koňoch alebo konské pólo je druh jazdeckého športu, v ktorom sa snažia sa dopraviť pomocou pálok loptu do súperovej bránky. Proti sebe hrajú najčastejšie dve :

a/ trojčlenné družstvá **b/ štvorčlenné družstvá** c/ päťčlenné družstvá

24/ V Argentíne sa stal národným športom. Argentína sa dnes pýši najlepšimi pólo hráčmi a má vynikajúci chov koní prispôsobený na tento druh športu. Toto špeciálne plemeno sa volá :

a/ CRIOLLO b/ CRIOLL c/ CRIOLLOK

25/ Trávnaté ihrisko je dostatočne veľké, ktorého dĺžka je :

a/ minimálne 250 yardov (430m), a šírka 200 yardov (280m)

b/ minimálne 250 yardov (230m), a šírka 200 yardov (180m)

c/ minimálne 250 yardov (630m), a šírka 200 yardov (380m)

26/ Ak je plocha je opatrená dreveným mantinelom o výške maximum :

a/ 28 cm b/ 128 cm c/ 228 cm ,

tak šírka môže byť :

a/160 yardov (146 m), ale minimálna šírka musí byť 130 yardov (120 m)

b /160 yardov (346 m), ale minimálna šírka musí byť 130 yardov (320 m)

c/ 160 yardov (46 m), ale minimálna šírka musí byť 130 yardov (20 m)

27/ Okrem týchto rozmerov plocha vyžaduje tzv. vybiehací pás. Je to bezpečnostná zóna, aby sa kone mohli zastaviť po vybehnutí z ihriska. Rozmery sú:

a/ na dlhých stenách + 15 m, na krátkych stenách + 130 m.

b/ na dlhých stenách + 150 m, na krátkych stenách + 30 m.

c/ na dlhých stenách + 15 m, na krátkych stenách + 30 m

28/ Pólo sa hrá bielou plastikovou loptou priemeru :

a/ 8,9 cm a cca120 –140 gr, na brány o šírke 7,3 m. Výška zvaliteľných stĺpov brány je 3 m

b/ 8,9 cm a cca1200 –1400 gr, na brány o šírke 7,3 m. Výška zvaliteľných stĺpov brány je 3 m

c/ 8,9 cm a cca120 –140 gr, na brány o šírke 17,3 m. Výška brány je 3 m

29/ Lopta sa prihráva palicou podľa výšky koňa a jazdca o dĺžke :

a/ 119 – 137 cm

b/ 159 – 179 cm

c/ 89 – 109 cm

30/ Palica má bambusovú rúčku a drevený koniec z tvrdého dreva tzv. cigáro, ktorým sa udiera do lopty. Dĺžka trvania zápasu sú štyri štvrtiny (chakre), po :

a/ 27,5 minút čistého času

b/ 17,5 minút čistého času

c/ 7,5 minút čistého času

31/ V jazdeckom póle nemôžete hrať ľavou rukou a každá štvrtina sa musí hrať s novým oddýchnutým koňom. Jeden kôň môže odohrať v jednom zápase najviac 2 chakre, ale po patričnom odpočinku Prakticky na zápas je potrebných pre jeden tím : a/ 16 koní b/ 8 koní c/ 20 koní

32/ Konský futbal / pushball / sa hrá na ihrisku, ktoré je rozdelené na štyri časti a má rozmery : a/ 120 * 92 m b/ 220 * 192 m c/ 160 * 182 m

V družstve hrajú štyria hráči = brankár, ktorý nesmie opustiť bránkovisko, ľavé a pravé krídlo + útočník. Úlohou je dostať loptu nárazom koní do bránky, ktorá je široká :

a/ 17,3 m **b/ 7,3 m** c/ 23 m

Lopta má priemer : a/ 270 cm b/ 170 cm c/ 70 cm

Hmotnosť lopty je : a/ 2,5 kg b/ 12,5 kg c/ 25 kg

Hrá sa na dve časti a každá trvá : a/ 20 minút b/ 10 minút c/ 30 minút

33/ Konský basketbal / horseball / sa hrá na ihrisku, ktoré má rozmery medzi :

a/ 20 x 60 m až 30 x 75 m b/ 20 x 60 m až 130 x 175 m

c/ 12 x 6 m až 30 x 75 m

34/ Tím tvoria 4 hráči v poli a 2 náhradníci , kôš tvorí sieťovaná obruč, ktorá je umiestnená vertikálne vo výške : a/ 2 m b/ 6m c/ 4 m

Hracia doba trvá: a/ 2 x 10 min s polčasovou prestávkou 3 min

b/ 2 x 20 min s polčasovou prestávkou 3 min

c/ 4 x 10 min s prestávkou medzi štvrtinami 3 min

Lopta je opatrená šiestimi koženými remienkami, ktoré uľahčujú chytanie lopty. Lopta musí byť prihraná medzi rôznymi spoluhráčmi pred strelou do koša bez prerušenia útoku súperom aspoň :

a/ 1 - krát b/ 2 – dvakrát **c/ 3-krát**

Na hru je vyšľachtené aj špeciálne plemeno : a/ AMERICAN QUARTER

b/ AMERICAN CRIOLLO c/ AMERICAN QUART

35/ Furmanské súťaže chladnokrvných koní sú zložená zo :

a/ Súťaž A – vozatajský parkúr, B – práca s drevom

b/ Súťaž A – práca s drevom, B – ťažký ťah

c/ Súťaž A – vozatajský parkúr, B – práca s drevom, C – ťažký ťah

36/ Divácky najatraktívnejšou časťou furmanských súťaží je ťažký ťah / silák v páre alebo absolútny ťah /. Pre súťaž sa používajú sane so závažiami po 100 kg alebo klady. Základná hmotnosť je :

a/ 5000 kg **b/ 1000 kg** c/ 3000 kg

Po prekonaní úseku so základnou hmotnosťou sa hmotnosť postupne zvyšuje až kým súťažiaci nedokážu prejsť úsek v stanovenom limite a kone nezaberú na každé nové pripnutie : **a/ 3 – krát** b/ 4 – krát c/ 5 – krát
Vítazom je dvojica, ktorá prešla vzdialenosť trate s najvyššou hmotnosťou. V prípade, že dvojíc je viac, o víťazovi rozhoduje vzdialenosť v nedokončenom kole, ktorá sa meria od štartu po predný okraj saní alebo po :

a/ zadnú časť poslednej klady vo fúre

b/ prednú časť poslednej klady vo fúre

c/ stred časti poslednej klady vo fúre

Pomocný materiál na štúdium : <http://www.polytechnika.sk/admin/files/1953.pdf>

Smrteľný Taxis alebo postrach Veľkej pardubickej

Je asi najznámejšou prekážkou v kurze Veľkej pardubickej. Veľká Taxisova priekopa je v poradí štvrtou prekážkou a pomenovaná je po princovi Egonovi Thurn-Taxisovi. Ako jediná prekážka pardubického závodiska sa skáče len v jedinom dostihu. Pôvodne sa jednalo o 200 cm hlbokú a 500 cm širokú priekopu, skrytú za 150 cm vysokým a širokým živým plotom. Kôň s jazdcom tak museli prekonať takmer osemmetrovú vzdialenosť aby v poriadku doskočili na rovinu.

Dnes je už Taxisova priekopa kratšia a jej odskoková hrana bola zmiernená. Pre kone predstavuje prekážku celkom 150-160 cm vysokú a 580 cm širokú. Kľúčovým momentom pre jej prekonanie je správne nabehnutie na túto prekážku a dostatočná rýchlosť. Zaujímavosťou je, že počas tréningov na pardubickom závodisku je zakázané skákať Taxisovu priekopu. Tréning na Taxis tak prebieha u každého trénera inak. Napríklad ruský tréner Laskov nútil svoje kone skákať cez ostatné drôty, aby sa naučili nabrat' dostatočnú výšku. Z dvesto koní vydržalo tento tréning desať.

Táto prekážka by sa určite dala označiť za postrach Veľkej. Od prvého ročníka sa na nej smrteľne zranilo 27 koní a mnoho ďalších sa vážne zranilo. Poslednou obeťou bola pri vľahných pretekoch Zulejka, ktorá si zlomila väz a neskôr bola utratená.

Legenda menom Váňa, ale aj tí ďalší

Za 124 ročníkov sa do listiny víťazov zapísalo celkovo 89 koní a 78 jazdcov. Najúspešnejším z jazdcov je jednoznačne Josef Váňa, ktorý sa pri 28 štartoch radoval s triumfom osemkrát (4x v sedle Želeníka.) Ten istý muž vládne aj medzi trénermi, keď jeho zverenci zvíťazili deväťkrát. Na Veľkej štartoval ešte ako 62-ročný. Najúspešnejším koňom je ryšiak Železník, ktorý ako jediný dokázal zvíťaziť štyrikrát, a to v rokoch 1987-1989 a 1991. Trikrát triumfovalo osem koní, medzi nimi aj víťazi posledných šiestich ročníkov Tiumen (2009-2011) a Orphee des Blins (2012-2014).

Nie vždy sa však do listiny zapísalo meno víťaza. Napríklad v roku 1909 neprešiel cieľom ani jeden kôň a v roku 1920 dorazil do cieľa len Jonathan, ale ten bol následne diskvalifikovaný, pretože prišiel do cieľa s priveľkým časovým oneskorením.

Rekord Veľkej pardubickej bol zabehnutý v roku 2008, keď džokej Bartoš prešiel cieľom v sedle Sixteen v čase 8:59,9 minúty. Priemerná rýchlosť na 6 900 metrov dlhej trati činí 46 km/h. Jedinou ženou, ktorá v preteku zvíťazila bola Lata Brandisová, ktorá vyhrala v sedle kobyly Normy v roku 1937. Len jednému džokejovi sa podarilo vyhrať štyri ročníky za sebou, v rokoch 2001-2004 triumfoval Nemeč Peter Gehm.

